

въ връзка съ хармонията — движатъ се по терци, кварта и квинти — акордовитѣ интервали. Движението на тонове нагоре или надолу е въ зависимостъ отъ душевното движение: на едно повишено чувство отговаря една въземаща се нагоре мелодическа тонова редица — и обратно.

Мелодиумъ — *melodium* — едно отъ имената, съ което сж наричали отначало хармонииума.

Мелодическо, или спѣвно, се нарича такова водене на гласа, при което нѣма трудни за интониране ходове отъ увеличени, умалени, или други неспѣвни интервали.

Мелодия, гр. *μελοδία* — редица отъ тонове, наредени по начинъ, щото да представляватъ отъ себе си една завършена музикална мисль, която задоволява слуха, ума и сърдцето, и очарова чувствата. Като едно закржглено образувание, М-та отговаря, при речта, на едно изречение, изразяващо една завършена мисль.

Мелодрама е сценическа творба — самостоятелна, или влизаща като съставна частъ въ едно голѣмо произведение, при което декламацията се текстъ има инструменталенъ съпроводъ. По-рано М. сж наричали драмата съ музика, т. е. операта. Първиятъ образецъ отъ този родъ ни дава Ж. Ж. Русо въ своя „Пигмалионъ“. Декламациятъ трѣбва при М-та да съгласява гласа си съ движението на хармонията въ инструменталния съпроводъ. Краткитѣ инструментални пиески, които се свирятъ въ театъра презъ време на говоримитѣ сцени, се наричатъ сжщо М.

Меломания — обичъ къмъ музиката, достигаща до болезненостъ.

Меломанъ, гр. — човѣкъ който безгранично обича музиката.

Мелопея, гр., фр. *mélodie*, нѣм. *Melodie* — е единъ видъ музикализирана декламация у старитѣ гърци; подъ това име сж причислявали нѣкога и мелодическитѣ речитативи въ свободна и необработена форма. Неправилно се употрѣблява думата М-а като равнозначна на мелодия. Тя е понятие — по-широко отъ мелодията (срав. Р. Лахъ — „Сту-

дии къмъ историята на развитието на орнаменталията мелопея“ — 1913).

Мелопластъ, фр. *meloplaste* — се нарича една опростотворена метода за изучаване основнитѣ начала на музиката, изнамяна отъ Пиеръ Галенъ, и разпространена чрезъ неговия ученикъ Емилъ Шеве въ Франция твърде много. Тази метода се състои въ изостряне чувствителността на ухото на ученицитѣ къмъ разстоянията на тоноветѣ и полутоноветѣ, които раздѣлятъ степенитѣ на гамата. Коренитѣ на тази система се намиратъ въ различнитѣ методи на пѣнието презъ срѣдновѣковието. Препоржчана отъ Лъобъфъ презъ 1749. тя става мода въ Франция, скоро, обаче, бива забравена. Подновена още единъ пѣтъ, тя излиза въ Франция съвсемъ изъ употрѣба — за да намѣри широко разпространение въ Англия.

Мелосъ, гр. — у старитѣ гърци — мелодията.

Мелотерапия, фр. *mélothérapie* — използване музиката за лѣкуване на нѣкои нервни заболявания (невропатии).

Мелцелъ, Йоханъ Непомукъ — *Mälzel, Johann Nepomuk* — прочутъ механикъ, род. 15 авг. 1772 въ Регенсбургъ, умр. 21 юлий 1838 въ Венецуела, училъ въ Виена, Лондонъ и Парижъ по своята специалностъ и изнамярилъ нѣколко механически музикални инструмента („панхармониконъ“ — механически оркестъръ, барабаненъ автоматъ и др.), но най-голѣма известностъ придобива, когато 1812 изнамира метронома — уредътъ за точно измѣрване темпото, съ който си оставя и името въ историята на музиката. За неговото фабрикуване той си урежда предприятие въ Парижъ. Идеята за метронома се приписва на амстердамския механикъ Винкелъ. Между другитѣ изнамянания и усъвършенствувания на М. е и подобряването на слуховата трѣба (съ каквато си е служилъ и Бетховенъ) и усъвършенствуването на Фурнировия метрономъ съ звънецъ.

Мелцеръ, Хенрикъ — *Melcer, Henrik* — виденъ полски пианистъ и компонистъ, род. 21 септ. 1869 въ Калишъ (Полша), умр. 1928 въ Варшава, училъ въ Варшавската кон-